

Protokoll fört vid enskild föredragning

Finansavdelningen
Allmänna byrån, F1

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Tony Asumaa	Förvaltningsansvarig IT Ronny Lundström	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 17
Utveckling av landskapsregeringens hemsida
ÅLR 2016/2452
Avtal

Konstaterades att den nya lagstiftning om elektronisk förvaltning som träder i kraft den 1 juni 2018 förutsätter att samtliga myndigheter inom landskaps- och kommunalförvaltningen tillhandahåller en elektronisk anslagstavla på sin webbplats.

Beslöts att teckna avtal med Åda Ab gällande komplettering av hemsidespaketet med funktionalitet för elektronisk anslagstavla.

Nr 18
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148
av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam
nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i
hela unionen
ÅLR 2016/6317

Notifieringen antecknades till kännedom.

Nr 19
Direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga
myndigheters webbplatser och mobila applikationer.
ÅLR 2016/9248
44 F1

Beslöts att överföra ärendet till lagberedningen, **enligt bilaga 1, F118E11.**

Nr 20
Beslut om ändring av statsunderstödet till projektet för
ibruktagande av servicedatalagret. Ändringsbeslut i
anslutning till projekt för ibruktagande av
Suomi.fi-servicedatalagret.
ÅLR 2017/5161

Konstaterades att landskapsregeringen genom finansministeriets beslut den 10 maj 2017 beviljats projektunderstöd om 24 731 euro för ibruktagande av servicedatalagret samt att det genom detta ändringsbeslut blir möjligt att använda de beviljade medlen även för att beskriva social- och hälsovårdstjänsterna i servicedatalagret.

Beslöt att anteckna ändringsbeslutet för kännedom.

Nr 21

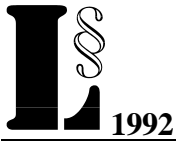
Projekt gällande implementation av den nationella servicearkitekturen

ÅLR 2016/9579

Konstaterades att finansministeriet godkänt landskapsregeringens slutredovisning, samt fattat beslut om att utbetala det beviljade beloppet om 24 731 euro för ibruktage av servicedatalagret.

Beslöt att anteckna beslutet om utbetalning för kännedom.

ÄR EN LAG LÖSNINGEN PÅ PROBLEMET?



LagPM nr 1

CHECKLISTA FÖR VAL AV MEDEL FÖR DEN OFFENTLIGA STYRNINGEN

Den offentliga styrning som behövs för att vårt samhälle skall fungera kan ske med olika medel. Ett vanligt medel är styrning genom *lagstiftning* (lagar och förordningar). All lagstiftning kostar, dels för utredning och beredning dels för genomförandet. Lagstiftningsåtgärder kan i många fall ersättas med annan styrning, till exempel styrning genom *information* (PR-arbete, kampanj, standarder, avtal, osv.) eller genom *administrativa åtgärder*.

Vid val av medel för offentlig styrning skall onödiga, dyra eller ineffektiva lagstiftningsåtgärder undvikas. Lagberedningen har därför sammanställt en checklista bestående av frågor¹, vilkas svar ger vägledning vid bedömningen av om styrning behövs och om så är fallet **vilket medel som är ändamålsenligast**.



SYNA PROBLEMEN NOGA INNAN ÅTGÄRDER VIDTAS - DET VINNER ALLA PÅ!

VÄND!

¹ Källa: Statsrådsberedningens PM 1990:2

A: KLARLÄGGANDE AV PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER:**1. Vad är problemet?**

1.1. Vem eller vilka kräver en förändring? Finns det motstridiga intressen?

Förändringen krävs utgående från EU-rätten. Implementering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer.

1.2. Vilka motiv åberopas? Kan det finnas också andra motiv? Hur konkreta är riskerna, felen, bristerna och problemen?

Framgår av direktivet.

1.3. Vilket är målet? Vad vill man åstadkomma? Finns det konflikter mellan olika mål?

Att ska en gemensam inre marknad för tillgänglig IT samt att öka tillgängligheten i offentliga digitala tjänster för personer med funktionsnedsättning.

1.4. Finns det ett internationellt perspektiv på frågan (EG, EES eller internationellt fördrag)?

EU-rätten, implementering av direktiv (EU) 2016/2102.

1.5. Är det underlag som finns tillräckligt för en bedömning av frågan eller behövs tilläggsutredning?

Den analys som gjorts bedöms som tillräcklig. Jämförelse med hur direktivet avses implementeras i rikslagstiftningen ha gjorts.

2. Behövs någon åtgärd överhuvudtaget?

2.1. Vad händer om man inte gör någonting alls? Blir problemet större och mera akut?

Landskapsregeringen åläggs sanktioner från EU ifall direktivet inte implementeras i lagstiftningen.

2.2. Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?

2.3. Löser problemet sig självt med tiden? Kommer marknadskrafterna att lösa problemet?

Problemet löser sig inte själv med tiden. Marknadskrafterna kommer inte att lösa problemet.

2.4. Kan en önskad åtgärd ge upphov till nya problem som är lika stora eller större än de problem man vill lösa?

Implementeringen innebär, i och med kraven på övervakning och rapportering, en ökad administrativ börda. En övervakande myndighet måste utses eller inrättas.

B. DÅ PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER KLARLAGTS KAN FÖLJANDE FRÅGOR STÄLLAS:

1. När behövs åtgärderna?

Behövs åtgärder genast? Finns det tid för ytterligare utredningar? Är behovet av åtgärder övergående?

Direktivet ska implementeras i nationell lagstiftning senast den 23 september 2018. Behovet av åtgärder är permanent.

2. Vilka alternativa medel kan användas?

Vilket medel är ändamålsenligast för styrningen? Vilket medel kostar minst, dels för enskilda dels för samhället? Vilka negativa sidoeffekter har de olika medlen? Hur passar de olika åtgärderna in i ett större samhällsligt perspektiv?

Ej alternativa medel.

3. Vad är skillnaden för samhället och enskilda mellan den önskade reformen och nollalternativet?

Vilka resurser behövs och vilka effekter uppstår för samhället och enskilda om reformen genomförs respektive inte genomförs (nollalternativet)?

En implementering av direktivet kommer att ställa högre tekniska krav på webbplatser samt krav på kännedom om tillgänglighetsaspekter hos dem som hanterar myndigheternas webbplatser. Likaså ställer det ökade krav på kunskaper hos upphandlare och leverantörer.

Tillgängligheten i myndigheternas digitala tjänster förbättras.

Gransknings- och rapporteringsskyldighet kommer att innebära ökad administration.

Alternativet att inte göra något finns dock inte.

4. Behövs en lag?

Om behovet av lagstiftning fortsättningsvis finns uppstår nya frågor. Kontakta lagberedningen så löser vi dem tillsammans!

Utgående från den juridiska analys som genomförts behövs lagstiftningsåtgärder.

Tillgänglighetsdirektivet

Juridiska aspekter

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer, det så kallade tillgänglighetsdirektivet, ställer krav på såväl den tekniska utformningen av myndigheters webbtjänster som på hur information hanteras in på dessa. Direktivet reglerar också tillsyn och rapportering över webbtjänsternas tillgänglighet.

För Ålands del omfattar direktivet lagtingets, landskapsregeringen inklusive landskapsregeringen underställda myndigheters, kommunernas samt kommunförbundens webbtjänster samt mobila tjänster.

Direktivet ska implementeras i nationell lagstiftning senast den 23 september 2018 och tillämpas på myndigheternas webbplatser enligt följande:

- för webbplatser som tas i bruk efter den 22 september 2018, från och med den 23 september 2019
- för övriga webbplatser från och med den 23 september 2019
- för offentliga myndigheters mobila applikationer från och med den 23 juni 2021

Landskapsregeringen har konstaterat att detta område utgör åländsk behörighet och att direktivet måste implementeras i landskapets lagstiftning. Implementeringsarbetet i fastländsk lagstiftning har följts och landskapsregeringen har erhållit förslaget till regeringsproposition gällande ny lagstiftning för utlåtande. Av denna framgår att man i fastlandet föreslår att en ny lag om tillhandahållande av digitala tjänster stiftas.

I landskapslagstiftningen finns idag inte någon landskapslag, varken ”egen” eller blankettlag, som uteslutande handlar om myndigheternas förhållande till digitaliseringen. Vissa bestämmelser om de elektroniska aspekterna kring ärendehantering inom myndigheterna har implementerats i förvaltningslagen, kommunallagen och speciallagar om respektive myndighet. Det är dock tveksamt om bestämmelserna kan fogas in i någon existerande speciallag. Det rör sig exempelvis inte enbart om avskaffandet av funktionshinder vilket innebär att det inte passar in i vår diskrimineringslag på ett ändamålsenligt sätt. Slutsatsen av den juridiska bedömning som gjorts av landskapsregeringen är att det mest ändamålsenliga är att en separat landskapslag stiftas.

Administrativa aspekter

Direktivet kommer att innebära administrativa insatser såväl hos respektive myndighet som hos ett centralt övervakande organ. Enligt direktivet ska:

- offentliga myndigheter tillhandahålla och regelbundet uppdatera ett detaljerat, fullständigt och tydligt tillgänglighetsutlåtande om deras webbplatser och mobila applikationers

överensstämmelse med detta direktiv. Tillgänglighetsutlåtandet ska även innefatta en kommentarsfunktion som gör det möjligt för vem som helst att meddela den berörda offentliga myndigheten att dess webbplats eller mobila applikation inte uppfyller tillgänglighetskraven och begära ut information som inte varit tillgänglig på webbplatsen eller i den mobila applikationen

- medlemsstaten tillsätta ett organ för övervakning att offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven
- medlemsstaten vart tredje år överlämna en rapport till kommissionen om resultatet av övervakningen, inbegripet mätdata

En öppen fråga är hur kravet på övervakande organ löses, landskapsregeringen kan inte agera övervakande organ i förhållande till sig själv.

Ett ställningstagande gällande omfattningen för direktivets tillämpning måste göras, på rikssidan avser man att bestämmelserna också ska gälla företag som är verksamma inom sektorerna vatten, energi, transporter, posttjänster samt sammanslutningar inom den offentliga sektorn.

Praktiska aspekter

De åländska myndigheternas webbplatser är idag uppbyggda med en mängd olika tekniker, vissa webbplatser är nya eller relativt nya medan andra är föråldrade. För att uppfylla tillgänglighetsdirektivets krav ställs dels krav på den tekniska plattform som används, dels krav på kunskap hos de personer som hanterar webbplatsen hur information och material ska publiceras för att tillgänglighetskraven ska uppfyllas.

Beträffande den tekniska plattformen har Åda Ab tagit fram en lösning anpassad för myndigheter. Denna uppfyller idag långt de krav som ställs enligt tillgänglighetsdirektivet och kommer att vidareutvecklas så att samtliga krav som går att hantera tekniskt uppfylls. Lösningen används idag av ett tiotal myndigheter. De myndigheter som idag har andra plattformar kan således rekommenderas att byta till Ådas lösning för att hantera de tekniska aspekterna.

Viktigt att notera är att de tillgänglighetskrav som ställs inte enbart kan lösas tekniskt, det handlar också om format på material, alternativa presentationssätt, exempelvis text som ersätter bilder läggs ut samt hur texter formuleras. Detta kommer att kräva utbildningsinsatser samt sannolikt ökade resurser för publicering.